

14-12-2005
/MKA/412/00005



Danmarks Apotekerforening

Folketingets Sundhedsudvalg
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

Bredgade 54 · Postboks 2181 · DK 1017 København K
Telefon: 33 76 76 00 · Telefax: 33 76 76 99
E-post: apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk
www.apotekerforeningen.dk

Fakta om apotekervæsnets. Fejl i DRs magasinet PENGE

DR1 viste torsdag den 8. december 2005 magasinet PENGE, som havde fokus på konkurrence- og forbrugerforholdene på de danske apoteker.

Udsendelsen var en opfølgning på, at Konkurrencerådet i slutningen af november måned rettede henvendelse til indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen med en række forslag til ændringer på apoteksområdet.

Danmarks Apotekerforening er enig i, at områder, som er centrale for borgerne, med jævne mellemrum bør ses efter i sømmene. Det gælder også på apoteksområdet. Men det bør ske på et korrekt oplyst grundlag. Og det grundlag tilvejebragte udsendelsen *ikke*.

Udsendelsen indeholdt således en række fejl og andre unøjagtigheder, som samlet set giver et fortegnede billede af sektoren. Og udsendelsen bar præg af en ensidig dækning af emnet. Apotekerforeningen har på den baggrund udarbejdet vedlagte "faktaark", hvor udsendelsens mest opsigtsvækkende fejl og fejlslutninger er kommenteret.

Som det vil fremgå rummer det vedlagte "faktaark" ingen bemærkninger til den i udsendelsen beskrevne konkrete sag, hvor en familie tilsyneladende har fået udleveret et for dyrt lægemiddel fra et apotek, uden at være blevet gjort opmærksom herpå. Hvis oplysningerne i indslaget er korrekte, har det pågældende apotek ikke handlet i overensstemmelse med reglerne. Foreningen har på baggrund af en dialog med myndighederne forstået, at man nu vil følge sagen op overfor den pågældende apoteker. Det bakker foreningen op om.

Apotekerne har pligt til at sørge for, at kunderne får tilbudt den billigst mulige medicin, og det kan heldigvis konstateres, at andelen af lægemidler med A-status, dvs. billigst i deres gruppe, som er blevet udleveret af apotekerne, har været stigende gennem de seneste år. Det understreger, at apotekernes substitution er noget der virker, og at apotekerne generelt gør en stor indsats for at leve op til kravene.

Med venlig hilsen

Niels Kristensen
Formand

Faktaark om apotekerne i Danmark (Kommentarer til oplysninger og synspunkter i DRs magasinet PENGE)

Medicinpriserne i Danmark er ikke høje, og der er intensiv priskonkurrence

Magasinet PENGE har med stor sandsynlighed bibragt seerne det indtryk, at vi i Danmark har unødigt høje – og til stadighed stigende - lægemiddelpriser, og at dette kan tilskrives apotekssystemet og en prisstruktur uden konkurrence. Det er ikke korrekt.

Det er ganske vist rigtigt, at apotekerne ikke må konkurrere på priserne. Det skyldes et centralt sundhedspolitisk mål om lige adgang til medicin for alle til samme pris.

Til gengæld er der en særdeles effektiv konkurrence på medicinpriserne i *producentledet*. Hver 14. dag er alle danske medicinpriser i licitationer. Samtidig har vi et effektivt substitutionssystem, hvor over halvdelen af medicinen nu er kopipræparater eller parallelimporteret medicin. Det er med til at sikre lave priser på lægemidler.

Vi har således *ikke* høje lægemiddelpriser i Danmark. Der er netop offentliggjort en norsk undersøgelse, der viser, at de danske priser på lægemidler, der ikke er beskyttet af patent, er de laveste blandt de lande, der indgår i undersøgelsen, dvs. Norge, Østrig, Tyskland, Holland, Belgien, Finland, Sverige, Danmark, Irland og Storbritannien. De lave priser skyldes den effektive konkurrence, der er på de generiske markeder i Danmark. Når et lægemiddel mister patent, falder priserne hurtigt meget.

Priserne på originale lægemidler er knap så lave i international sammenhæng. Men generelt svarer medicinpriserne i Danmark til det europæiske gennemsnit.

Det kan tilføjes, at apotekerne i 2004 havde en bruttoavance på 20,5 pct. Denne avance ligger på niveau med supermarkeder og langt lavere end specialforretninger uden selvvalg¹.

Apotekernes incitament til at sælge dyre lægemidler afskaffes

Som en del af magasinet PENGE bragtes et indslag med formand for amternes Sundhedsudvalg Bent Hansen, der bl.a. gav udtryk for den opfattelse, at apotekerne har en økonomisk interesse i at sælge dyre lægemidler. Dette udsagn er unøjagtigt.

Det er korrekt, at apotekerne i dag opnår en lille økonomisk fordel ved at sælge et dyrere lægemiddel end et billigt. F.eks. vil en prisforskel på ca. 400 kr. mellem det dyreste og det billigste alternativ betyde en ekstra fortjeneste for apotekeren på under 3,50 kr.

Det fremgik imidlertid mindre tydeligt af indslaget, at reglerne er under omlægning og fuldt indfaset pr. 1. april 2007. Herefter har apotekerne ingen økonomisk interesse i at sælge dyrere lægemidler frem for billigere. Nettofortjenesten bliver fremover den samme, uanset hvilket lægemiddel der udleveres. Apotekerforeningen har selv foreslået denne ændring, dels for at fjerne enhver tvivl om apotekernes motiver i forbindelse med udlevering af lægemidler, dels fordi apotekerne opfatter udleveringen af lægemidler som en sundhedsydelse, der bør honoreres med samme beløb, uanset hvilket lægemiddel der er tale om.

¹ Kilde: Danmarks Statistik, Generel Erhvervsstatistik 2002. Opgørelsen for apotekerne vedrører apotekernes årsregnskaber, som kan ses på Lægemiddelstyrelsens hjemmeside.

Det er også symptomatisk for udsendelsen, at der ikke stilles opfølgende eller kritiske spørgsmål til Bent Hansens beskrivelse af apotekernes manglende evne eller lyst til at skaffe medicin lige så billigt som amternes eget indkøbsfællesskab Amgros.

Erfaringerne viser, at Amgros' indkøbsfordele baserer sig på, at leverandørerne giver *meget* store rabatter til sygehusene i håb om, at patienterne fastholdes i den behandling, sygehuset har valgt, også når patienten skal udskrives. Apotekerne må efter loven alene modtage omkostningsbegrundede rabatter, dvs. rabatter, som modsvares af omkostningsbesparelser hos leverandøren. Andre rabatter til apotekerne betragtes som loyalitetsfremmende og dermed ulovlige. Hertil kommer, at storindkøb af bestemte lægemidler med henblik på opnåelse af yderligere rabatter ikke giver mening på apotekerne, idet apotekerne ikke har indflydelse på lægens ordinationer. Og store varelagre af bestemte lægemidler vil ikke være fremmende for den uvildighed og uafhængighed, som apotekerne i dag er garanteret for.

Der er en høj grad af tilgængelighed til apotekerne

I udsendelsen blev antallet af apoteker pr. indbygger i Danmark sammenlignet med det tilsvarende tal i en række andre lande. Opgørelsen viste, at der i Danmark er færre apoteker pr. indbygger end i andre lande. Også her er der tale om en ensidig og unuanceret fremstilling.

For en fyldestgørende fremstilling bør også tage højde for den fysiske afstand til apotek og tilgængeligheden til den faglige ekspertise på apotek. Og her viser det sig, at Danmark er et af de lande i Europa, som har flest fagligt uddannede ansatte på apotekerne. Endvidere viser en måling, som Apotekerforeningen har fået foretaget, at de allerfleste danskere har nem adgang til et apotek. Danskerne har således i gennemsnit 3,8 km til nærmeste apotek, hvor medicinen udleveres med det samme, og 1,6 km, hvis det ikke er akut, og man kan vente på levering til senere på dagen eller dagen efter. Det er lidt mindre, end danskerne har til den nærmeste tandlæge og nærmeste læge.

Apotekerne er ikke en almindelig detailbutik

I udsendelsen gav sundhedsøkonom Kjeld Møller Petersen udtryk for den opfattelse, at apotekerne kan sammenlignes med enhver anden specialbutik med et snævert sortiment. Samme opfattelse synes Konkurrencestyrelsens direktør Finn Lauritzen at have. Dette er ikke et retvisende billede af den rolle, som apotekerne udfylder i dag.

Man har herved tilsyneladende helt overset apotekernes rolle i sundhedsvæsnet, herunder den måde hvorpå apotekerne som en integreret del af sundhedsvæsnet medvirker til øget patientsikkerhed og i øvrigt varetager en række opgaver på sundhedsvæsnets vegne. En rolle, som Folketinget og regeringen har givet opbakning til, og som vil få ganske vanskelige vilkår, hvis man liberaliserer apotekerne. F.eks. indebærer apotekernes kontrol af recepter i dag bl.a., at apotekerne hvert år opdager større eller mindre fejl i omkring 100.000 recepter.

Forbrugerne har ikke givet apotekerne "dumpekarakterer"

Magasinet PENGE udlagde placeringen af receptpligtig medicin i Forbrugerstyrelsens Forbrugerredegørelse som en klar kritik af apotekernes service eller ydelse. Apotekerforeningen medgiver, at det kan være vanskeligt præcist at udlede, hvad Forbrugerredegørelsen viser. Men foreningen finder ikke, at der er grundlag for magasinet PENGES tolkning af redegørelsen.

I første række skyldes placeringen af receptpligtig medicin en *objektiv konstatering* af, at der ikke er et privat klagenevne på markedet. Redegørelsen siger intet om, hvorvidt der er

behov for et sådant privat klagenævn. Det har Apotekerforeningen allerede efter sidste års redegørelse overvejet. Og foreningen fandt i den forbindelse, at der via lovgivningen er så mange klagemuligheder på området, at der hverken er behov for eller plads til et sådan privat klageorgan. Det har vi gjort Forbrugerstyrelsen opmærksom på. Foreningen har samtidig udarbejdet en lille "klagefolder", hvor de mange forskellige klagemuligheder er beskrevet. Folderen kan fås på apoteket.

En anden grund til placeringen er, at markedet er vanskeligt at gennemskue for patienterne. Det skyldes formentlig især tilskudsreglerne, den individuelle tilskudsberegning og substitutionsreglerne, som bl.a. betyder, at patienterne oplever svingende priser og skiftende lægemidler. Der er gode samfundsøkonomiske grunde til disse regler, og apotekerne gør, hvad de kan for at informere patienterne om betydningen af reglerne.

Endelig viser Forbrugerredøgørelsen, at den pauvre placering generelt *ikke* skyldes konkret dårlige oplevelser.

Det understøttes af en undersøgelse fra 2003, som foreningen har fået gennemført, og som viser meget stor tilfredshed med apotekerne. Næsten 13.000 kunder har svaret på detaljerede spørgsmål om bl.a. sortiment, information og rådgivning. I undersøgelsen sammenlignes apotekerne med en lang række andre brancher. Og apotekerne placerer sig i den absolutte top.